

ΘΕΜΑ: Εκσυγχρονισμός της Διοίκησης

Μετά από μία δύσκολη πορεία τριών ετών ο καθένας είναι πια σε θέση να εκτιμήσει το σημαντικό έργο που επιτελέστηκε για τον εκσυγχρονισμό και την αναζωογόνηση της διοίκησης.

Η προσπάθεια που αναλάβαμε ήταν φιλόδοξη και είχε ως βασικό στόχο τη ριζική αναμόρφωση της διοίκησης στο σύνολό της. Έπρεπε να προχωρήσουμε έτσι, ώστε οι παραδοσιακές, γραφειοκρατικές, αντιαναπτυξιακές δομές του ελληνικού διοικητικού συστήματος να αντικατασταθούν από νέους θεσμούς, που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις μίας σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας. Θεσμούς, που βασίζονται σε μία νέα αντίληψη των σχέσεων κράτους - πολίτη, που συμβάλλουν στη δημιουργία μίας διοίκησης κοινωνικά ευαίσθητης και εκφράζουν τη νέα φιλοσοφία για τον επιτελικό ρόλο του κράτους ως στρατηγείου για την ανάπτυξη της χώρας.

Το στόχο αυτόν τον πετύχαμε, θεσπίζοντας νόμους με ιστορική εμβέλεια. Η καθιέρωση νέων δομών αποκέντρωσης, η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, το πρόγραμμα “Καποδίστριας” για τους δήμους, η θεσμοθέτηση των ανεξάρτητων δημόσιων αρχών, ο νέος υπαλληλικός κώδικας, οι νέοι θεσμοί ελέγχου είναι μόνο μερικές από τις μεγάλες πρωτοβουλίες που έφερε εις πέρας η κυβέρνησή μας.

Το θεσμικό μας έργο προετοιμάζει την ελληνική διοίκηση για τη μεγάλη πρόκληση του μέλλοντος : την προσαρμογή της στη νέα πραγματικότητα με την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ. Το κράτος πρέπει να φθάσει στα επίπεδα των άλλων εταίρων μας, ώστε να φανούν άμεσα τα πολλαπλά οφέλη αυτού του ιστορικού επιτεύγματος του ελληνικού λαού.

Οι νέοι θεσμοί δεν είναι βέβαια αυτοσκοπός. Αποτελούν την προϋπόθεση για τη λειτουργία μίας παραγωγικής διοίκησης που πρέπει να επιδιώκει έναν και μόνο στόχο: να βρεθεί το κράτος δίπλα στον πολίτη και να τον υπηρετεί γρήγορα και αποτελεσματικά. Θέλω ιδιαίτερα να τονίσω αυτήν την προοπτική γιατί τελικός αποδέκτης όλων των προσπαθειών μας είναι ο πολίτης. Αυτόν αφορά η μεταρρύθμιση του κράτους.

Μετά την ολοκλήρωση της θεσμικής αναδιοργάνωσης, το επίκεντρο των προσπαθειών μας εντοπίζεται στη βελτίωση με χειροπιαστό τρόπο των παρεχομένων υπηρεσιών.

Με το ολοκληρωμένο πρόγραμμα “*Ποιότητα για τον Πολίτη*”, θα βελτιώνεται η καθημερινή ποιότητα ζωής μέσα από την αναβάθμιση του επίπεδου των υπηρεσιών που παρέχει το κράτος. Γνώμονας του προγράμματος είναι οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των υπηρεσιών “πρώτης γραμμής”, όπως είναι οι περιφερειακές κρατικές υπηρεσίες και η αυτοδιοίκηση. Προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται λ.χ. η δυνατότητα που παρέχεται πλέον στον καθένα να διεκπεραιώνει τηλεφωνικά μεγάλο μέρος τυποποιημένων διαδικασιών, όπως η έκδοση πιστοποιητικών.

Σημαντική καινοτομία αποτελούν επίσης τα “*Κέντρα Πληροφόρησης Πολιτών*”, που ιδρύονται σε κάθε περιφέρεια και νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Έτσι εξασφαλίζεται η έγκυρη και ταχεία πληροφόρηση του πολίτη για την υπηρεσία προς την οποία πρέπει να απευθύνει το αίτημά του.

Επίσης, ο πολίτης πρέπει να γνωρίζει με σαφήνεια και ακρίβεια τι μπορεί και τι πρέπει να αναμένει από τη Διοίκηση. Οι προσδοκίες και οι αξιώσεις του αποτυπώνονται σε “*Χάρτες Δικαιωμάτων*”.

Ένα ακόμη παράδειγμα για την απαλλαγή από συνήθεις ταλαιπωρίες είναι η δημιουργία των “*Υπηρεσιών Μίας Στάσης*”. Πρέπει και στη χώρα μας να γίνει συνείδηση, όσο επώδυνο και αν ακούγεται σε μερικούς, ότι θα κυκλοφορεί ο φάκελος και όχι ο πολίτης από υπηρεσία σε υπηρεσία.

Εξάλλου, με το νέο *Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας* επιταχύνουμε την αποτελεσματικότητα αλλά και την απλοποίηση του έργου της διοίκησης. Παράλληλα, προωθούμε τη μείωση των δικαιολογητικών: Για τις άδειες λ.χ. που εκδίδει η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση προχωρούμε στην κατάργηση των μισών δικαιολογητικών που χρειαζόνταν μέχρι σήμερα.

Η πλήρης ενεργοποίηση, τέλος, του θεσμού του *Συνηγόρου του Πολίτη* θα δώσει σε καθένα τη βεβαιότητα ότι τα αιτήματα ή τα προβλήματά του δεν θα χάνονται στους γραφειοκρατικούς δαιδάλους των υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες θα ελέγχονται και ο ενδιαφερόμενος θα μπορεί να παρακολουθεί τα αποτελέσματα αυτού του ελέγχου.

Εκσυγχρονισμός της Δικαιοσύνης

Σημαντικό ήταν επίσης το έργο που επιτελέστηκε την τελευταία τριετία για τον εκσυγχρονισμό της δικαιοσύνης.

Πρωταρχική μας επιδίωξη αποτέλεσε η διαμόρφωση ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου που να ανατρέπει παλιές και ξεπερασμένες αντιλήψεις. Με τις νέες ρυθμίσεις κατοχυρώθηκε με περισσότερες εγγυήσεις η ουσιαστική ανεξαρτησία των δικαστών και αναμορφώθηκε η οργανωτική δομή της δικαιοσύνης.

Ταυτόχρονα αναλήφθηκαν σημαντικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των όρων λειτουργίας των δικαστηρίων. Τούτο επιτεύχθηκε με την ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής και την ταχεία προώθηση των κτιριακών έργων για τη στέγαση των δικαστηρίων σε σύγχρονες εγκαταστάσεις. Επίσης εφαρμόστηκε πρόγραμμα μηχανοργάνωσης των δικαστηρίων, των υποθηκοφυλακείων, των φυλακών και της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ιδιαίτερη μέριμνα καταβλήθηκε για τη ριζική αναμόρφωση των φυλακών είτε με την ανέγερση νέων είτε με τον εκσυγχρονισμό των ήδη υφισταμένων εγκαταστάσεων.

Η πολιτική μας έχει ως βασικό στόχο την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών τόσο στο επίπεδο της νομοθεσίας όσο και στο επίπεδο των πρακτικών και των δράσεων για την αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων που ταλανίζουν τη δικαιοσύνη. Στο επίκεντρό τους βρίσκεται η εξασφάλιση προϋποθέσεων για την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας, καθώς και η διαμόρφωση καταλληλότερων συνθηκών στην καθημερινή επαφή των πολιτών με τα δικαστήρια.

Η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας προϋποθέτει πρωτίστως ότι τα δικαστήρια επιλύουν σε εύλογο χρόνο τις διαφορές που φθάνουν ενώπιόν τους. Το πρόβλημα της καθυστέρησης απονομής της δικαιοσύνης είναι ίσως το κυριότερο από τα προβλήματα που απασχολούν τη δικαστική λειτουργία. Γι' αυτό επιβάλλεται η προώθηση καινοτόμων νομοθετικών μέτρων που να αντιμετωπίζουν με συστηματικό τρόπο το πρόβλημα για όλους τους κλάδους της δικαιοσύνης. Ήδη, ο υπό

ψήφιση νόμος του Υπουργείου Δικαιοσύνης αποτελεί “δείγμα γραφής” παρόμοιων νομοθετικών ρυθμίσεων για το Συμβούλιο Επικρατείας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει για μας η διαμόρφωση καλύτερων συνθηκών στην καθημερινή επικοινωνία των πολιτών με τα δικαστήρια. Η βελτίωση της υφισταμένης κατάστασης θα έχει ευεργετικές συνέπειες για τους διαδίκους αλλά και τους δικηγόρους, τους γραμματείς και τους δικαστές. Γι’ αυτό πρέπει να αξιοποιηθούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, οι νέες δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία στην μηχανοργάνωση και στις τηλεπικοινωνίες. Η ενίσχυση των υποδομών στα δικαστήρια όλης της χώρας θα εξασφαλίσει τη δυνατότητα για ταχύτερη και πληρέστερη ενημέρωση του πολίτη, ως προς την εξέλιξη της υπόθεσης που τον αφορά, και θα καταστήσει πιο άνετες τις συνθήκες εργασίας και παραμονής στους χώρους των δικαστηρίων.

Αθήνα, 28 Απριλίου 1999